

# ผู้ดูแลผู้สูงอายุ ยุค 4.0

## CAREGIVER FOR ELDERLY IN 4.0 ERA

Received : October 25, 2018  
Revised : November 20, 2018  
Accepted : December 30, 2018

พวงชนมาถ จริยะจินดา  
Puangchomnad Jariyachinda  
วิชชุตตา ฐิติโชติรัตน์นา  
Witchuda Titichoatrattana

### บทคัดย่อ

ผู้ดูแลผู้สูงอายุในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคแห่งการเจริญของเทคโนโลยีและการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ทันสมัยกับการเข้าสู่สังคมของผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็นในการเชื่อมโยงการดูแลผู้สูงอายุให้เข้ากับโลกยุคเทคโนโลยี โดยนำประโยชน์จากความรวดเร็วและทันสมัยของระบบเทคโนโลยีดังกล่าวมาสู่การดูแลผู้สูงอายุโดยมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยดังกล่าวประกอบด้วย การใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น ไลน์ หรือเฟซบุ๊ก ทำให้มีการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว เว็บไซต์อาวุโสโซไซตี้ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่และทุกเวลา นอกจากนี้ หุ่นยนต์ดินสอด ซึ่งเป็นหุ่นยนต์ตัวแรกของโลกที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้สูงอายุ โดยมีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่เป็นตัวช่วยสั่งการทำงานในการดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพได้ตลอด 24 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีดังกล่าวก็ควรมีความระมัดระวัง มีสติรอบคอบ มีปัญญารู้อคิดด้วยเช่นกัน

**คำสำคัญ** ผู้ดูแลผู้สูงอายุ, ยุค 4.0

### Abstract

Caregiver for elderly in 4.0 era is the time of technological prosperity and modern innovative creativity that approaches aging society. Therefore, the connection between elderly care and technology is needed by applying the usefulness of rapid and modern technology into elderly care in order to meet the target for elderly's good quality of life. A using of modern technology consisting a variety of social media using such as line or face book that makes the convenience and fast communication. Website of Awuso Society is developed to be an overall database for elderly and easy to access at anywhere and anytime. In addition, Dinsow Robot is the first robot that is an expert of elderly care which creates an Artificial Intelligence system and is able to control the order for elderly care with efficiency in 24 hours. On the other hand, users should be careful of using this technology with consciousness and intelligent thinking.

**Keywords:** Caregiver for Elderly, 4.0 Era

## บทนำ

จากสถานการณ์ที่ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Aged society) ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ทำให้อัตราประชากรผู้สูงอายุสูงขึ้นถึงประมาณร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด โดยผู้สูงอายุเหล่านี้ส่วนใหญ่มักเกิดปัญหาด้านสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้น้อยลง จึงมีความต้องการการดูแลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคแห่งการเจริญของเทคโนโลยีและการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ทันสมัย จึงควรจะนำประโยชน์จากความรวดเร็วและทันสมัยของระบบเทคโนโลยีดังกล่าวมาสู่การดูแลผู้สูงอายุโดยมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุต่อไป โดยในปัจจุบันพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุสนใจและนิยมใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น เช่น ไลน์ เฟซบุ๊ก อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ต้องดำเนินการควบคู่กันไปคือมีการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุให้มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) คือการมีทักษะในการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต และสื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการติดต่อสื่อสารกับครอบครัว ลูกหลาน และกลุ่มเพื่อน การค้นหาความรู้ในด้านต่าง ๆ และการอยู่ร่วมกัน เป็นสังคมที่มีเครือข่ายคล้ายสมอ มีชีวิตและเติบโตอย่างต่อเนื่อง เป็นสังคมอุดมด้วยปัญญา ส่งผลให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและสะดวกสบายขึ้น

## สังคมผู้สูงอายุ

วัยผู้สูงอายุเป็นช่วงระยะสุดท้ายของวงจรชีวิต ซึ่งประกอบด้วย วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยผู้สูงอายุ โดยช่วงวัยผู้สูงอายุนี้พัฒนาการของชีวิตจะมีการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินไปสู่ความเสื่อมถอยของร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นการยากที่จะกำหนดลงไปว่าเริ่มเมื่ออายุเท่าใดและจะจบลงเมื่ออายุเท่าไร แต่โดยทั่วไปแล้วถือว่าเริ่มต้นตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป สำหรับประเทศไทยตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 กำหนดว่าผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลที่มีสัญชาติไทยและมีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป สำหรับในทางพุทธศาสนา ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้สูงอายุ” ในภิกขุสูต ( ส.นิ.(ไทย) 26/92/151) ไว้ว่า คือ คนที่ชราภาพ ดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลายก็ชรา...เป็นไฉน ความแก่ ภาวะของความแก่ ฟันหลุด ผมหงอก หนังเป็นเกลียวความเสื่อมแห่งอายุ ความแก่หง่อมแห่งอินทรีย์ ในหมู่สัตว์นั้น ๆ ของเหล่าสัตว์นั้น ๆ นี้เรียกว่า ชรา” การชราภาพของมนุษย์หรือสัตว์เหล่าอื่น ๆ หมายถึง ความเสื่อมสภาพลงของส่วนประกอบต่าง ๆ ทางกายภาพและศักยภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องด้วยกายภาพ เช่น การมองเห็น การฟัง การเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยได้เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้วตั้งแต่ปี 2548 และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Aged society) ในปี 2564 โดยในปี 2559 พบว่าจากจำนวนประชากรทั้งหมด 65.30 ล้านคน มีสัดส่วนวัยเด็กร้อยละ 17.82 วัยแรงงานร้อยละ 65.67 และวัยสูงอายुर้อยละ 16.90 ขณะที่อัตราการเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยในปี 2560 อยู่ที่ 1.59 ซึ่งต่ำกว่าระดับทดแทน โดยคาดว่าจะมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ หากไม่มีการดำเนินการใด ๆ เพื่อเพิ่มอัตราการเกิดของประชากร จะส่งผลให้โครงสร้าง

ประชากรไทยเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) โดยสัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 19.80

## ผู้ดูแลผู้สูงอายุ

การดูแล คือ กิจกรรมการช่วยเหลือ หรือการดูแลที่กระทำโดยตรง หรือโดยอ้อมเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ เป็นเรื่องของการให้ความสนใจ และห่วงใยผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้อื่น โดยแนวคิดการดูแลนั้นเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของมนุษยชาติ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ ศีลธรรม จริยธรรม และประเพณีปฏิบัติที่มีต่อกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า ทั้งโดยเป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ความจำเป็น และความผูกพันต่อผู้ที่ต้องดูแล (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2547)

วัยสูงอายุนั้นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะต่าง ๆ โดยเฉพาะประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การรับรส การรับกลิ่น และการรับสัมผัส เนื่องจากความเสื่อมของอวัยวะที่ใช้รับสัมผัส จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและการทำหน้าที่ของอวัยวะดังกล่าว ตามรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ (2559) พบว่า ผู้สูงอายุไทยป่วยเป็นโรคความดันเลือดสูง เบาหวาน ข้ออักเสบ ข้อเสื่อม และไตวายมากขึ้น ภาวะแทรกซ้อนของโรคดังกล่าวส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเองได้น้อยลง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ การกินอาหาร ใส่เสื้อผ้า อาบน้ำ ล้างหน้า (รวมการใช้ห้องน้ำ) รวมถึงกิจกรรมที่ผู้สูงอายุต้องใช้ชีวิตในสังคมภายนอกบ้าน ดังนั้น ผู้สูงอายุเหล่านี้จึงมีความต้องการการดูแลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และการดูแลผู้สูงอายุนั้น อาจมีลักษณะและความต้องการที่แตกต่างกัน โดยมีการแบ่งรูปแบบการดูแลออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ (1) การดูแลภายในครอบครัว คือ การให้ความดูแลเอาใจใส่แก่ผู้สูงอายุในปัจจัยสี่ ไม่ว่าจะเป็นการให้อาหาร เสื้อผ้า จัดที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพรักษาพยาบาล รวมทั้งการให้เงิน การดูแลเอาใจใส่ทั้งด้านร่างกายจิตใจ เป็นต้น (2) การดูแลในสถาบัน แยกเป็นการดูแลในสถานสงเคราะห์ และการดูแลในสถานพยาบาลหรือสถานที่รับดูแลเฉพาะผู้สูงอายุ (3) การดูแลโดยชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนเกิดการแก้ไขปัญหา ระดมความร่วมมือและพัฒนาบริการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในชุมชนของตนระหว่างผู้สูงอายุ ครอบครัว ชุมชน องค์กร และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะบริการแตกต่างกัน และ (4) การดูแลในสถานการณ์พิเศษ (สายฤดี วรกิจโกศาทร และคณะ, 2550)

## การดูแลผู้สูงอายุในยุค 4.0

สำหรับการดูแลผู้สูงอายุในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีที่ก้าวไกลและการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ทันสมัย จึงสมควรนำสิ่งเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้สูงอายุโดยมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป จากการสำรวจในปัจจุบันพบว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางหนึ่งที่ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางเนื่องจากสามารถให้บริการได้อย่างรวดเร็วและหลากหลายรูปแบบ นอกจากนี้ กลุ่มผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มที่สนใจและใช้เทคโนโลยีจากสื่อ Social media เป็นประจำ สำหรับกิจกรรมที่ได้รับความนิยม

นิยมของกลุ่มผู้สูงอายุคือการส่งข้อความหรือแชร์คอนเทนต์ผ่านไลน์ สาเหตุที่กลุ่มผู้สูงอายุสนใจและให้ความสำคัญต่อกิจกรรมดิจิทัลเนื่องจากผู้สูงอายุมีเวลาและกำลังซื้อ สนุกกับการเรียนรู้และได้ยินได้ฟังสิ่งใหม่ๆ ทำให้รู้สึกว่าคุณมีความร่วมสมัยทันเหตุการณ์อยู่ตลอดเวลา ต้องการลดช่องว่างกับลูกหลานโดยใช้สื่อเดียวกันพูดคุยแลกเปลี่ยนกันทำให้ไม่รู้สึกห่างเหิน เป็นสื่อกลางที่ใช้เชื่อมโยงกับกลุ่มเพื่อนๆ โดยสรุปกลุ่มผู้สูงอายุนี้ต้องการเทคโนโลยีมาช่วยให้รู้สึกว่ายังไม่แก่และมีความทันสมัยสำหรับ “แพลตฟอร์ม” ที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้สูงอายุถ้าเป็นวิดีโอก็ต้อง “ยูทูบ” หากเป็น Chat ก็คือ “ไลน์” ถ้าจะ Update และ share ก็คือ “เฟซบุ๊ก” เป็นต้น

### การใช้ไลน์ (LINE)



ภาพที่ 1 การใช้ไลน์ของผู้สูงอายุ

การใช้ไลน์ ของผู้สูงอายุไทย ได้ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เช่น การส่งภาพสวัสดิตอนเช้าเป็นรูปดอกไม้หรือสีประจำวัน จนมีการกล่าวกันว่าหากส่งภาพเช่นนี้ถือว่าเป็นพฤติกรรมของผู้สูงอายุ เป็นต้น สำหรับปรากฏการณ์เช่นนี้ยังไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจนนัก แม้ว่าการวิจัยเกี่ยวกับการใช้งานไลน์ของผู้สูงอายุนั้นจะเริ่มมีผู้ศึกษาบ้างแล้ว โดยพบว่าผู้สูงอายุนิยมใช้ฟังก์ชันสนทนาส่วนบุคคลสื่อสารกับบุตรหลาน ญาติพี่น้อง และคนในครอบครัว เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ประจำวันมากที่สุด นอกจากนี้ วิกิพีเดีย ชัยช่วย (2560) ได้ศึกษาเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาเกี่ยวกับการใช้ LINE ของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุเรียนรู้การใช้งานไลน์ด้วยตนเองและจากการแนะนำของเพื่อนหรือลูกหลาน การใช้ไลน์ทำให้เกิดพื้นที่เสมือน Virtual space ที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือญาติได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ การใช้ไลน์กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุแสดงความห่วงใยต่อผู้อื่นและแสดงนัยยะว่าตนเองยังสุขสบายดีผ่านทางภาพ "สวัสดิตอนเช้า" รวมทั้ง ผู้สูงอายุเห็นว่าไลน์มีข้อดีมากกว่าข้อเสีย

การใช้งานไลน์เป็นประสบการณ์ที่แปลกใหม่ของผู้สูงอายุโดยเฉพาะการเอื้อให้ผู้สูงอายุได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องไปพบหน้าจริง ผู้สูงอายุสามารถพูดคุยกับลูกหลาน ญาติพี่น้องที่อยู่ห่างไกลกัน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพิมพ์ การส่งภาพ หรือวิดีโอคอล นอกเหนือจากการพูดคุยกับลูกหลานแล้ว ที่สนทนาผ่านไลน์มากที่สุด คือ กลุ่มเพื่อนในวัยเยาว์ เช่น เพื่อนประถมศึกษา

มัธยมศึกษา หรือมหาวิทยาลัย หรือกลุ่มผู้สูงอายุด้วยตัวเอง ซึ่งต่างก็หมดภาระหน้าที่การทำงาน หรือ การดูแลลูกหลานแล้ว กลุ่มเพื่อนเหล่านี้มักนัดหมายทำกิจกรรมสังสรรค์กันอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงกลุ่ม ชมรมผู้สูงอายุ เมื่อผู้สูงอายุหันมาใช้ไลน์มากขึ้น ก็เกิดการรวมกลุ่มในไลน์ที่ทำให้สามารถพูดคุยได้โดยไม่ จำกัดเวลาและสถานที่

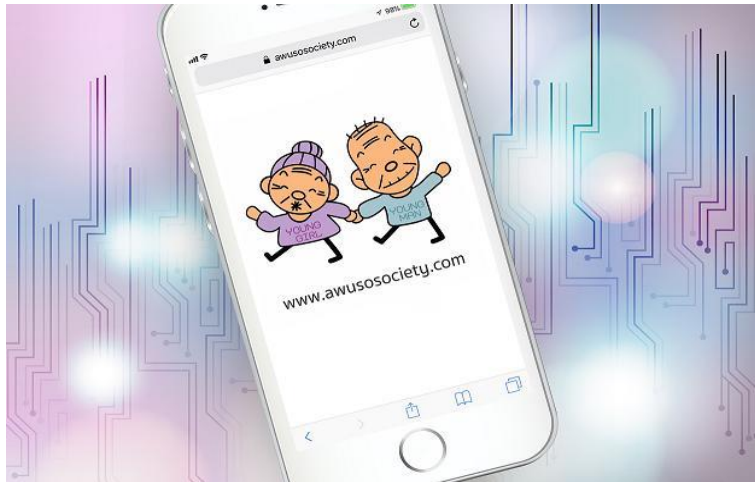
### การใช้ “เฟซบุ๊ก” (FACEBOOK)



ภาพที่ 2 การใช้เฟซบุ๊กของผู้สูงอายุ

“เฟซบุ๊ก” คือเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมอันดับหนึ่งของโลกมานาน และประเทศไทยก็ติดอันดับ 1 ใน 10 ของประเทศที่มีผู้ใช้งานเฟซบุ๊กมากที่สุดในโลก เหตุผลเนื่องมาจาก มีการใช้งานที่ง่ายและสะดวก เพียงแค่สมัครเป็นสมาชิกกับเฟซบุ๊กผู้ใช้งานก็สามารถเชื่อมโยงกับบุคคล อื่นที่เป็นสมาชิกเช่นกัน สามารถโพสต์ข้อความ อัปโหลดรูปภาพ วิดีโอ ส่งข้อความ และลิงค์ต่าง ๆ โดย ไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่สมัยนี้ทางเลือกมีมากขึ้น อย่างไรก็ตามเฟซบุ๊กก็ยังมีคนใช้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งถือเป็นกลุ่มผู้ใช้หน้าใหม่ที่กำลังมาแรง จากการศึกษาของกันตพล บรรทัด ทอง (2557) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคน สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้สูงอายุที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีความพึงพอใจมากและ แรงจูงใจที่สำคัญของผู้สูงอายุคือ การได้สื่อสารกันอย่างอิสระ ได้รับประโยชน์ต่าง ๆ ในการใช้บริการ ดูเป็นคนทันสมัย ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนในเครือข่าย การใช้งาน ง่าย ประหยัด นอกจากนี้ ประสพชัย พสุนนท์ และวิกันดา เดชตานนท์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมและความพึงพอใจในการใช้เฟซบุ๊กของผู้สูงอายุ พบว่าพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กของ ผู้สูงอายุที่พบมากที่สุดคือพฤติกรรมการใช้ประโยชน์ เช่น ในการติดตามข่าวสาร การติดต่อสื่อสาร กับลูกหลาน และผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในด้านการติดต่อสื่อสารมากที่สุด โดยพึงพอใจในการได้ ติดต่อสื่อสารกับครอบครัวและลูกหลานมากขึ้น และการติดต่อผ่านเฟซบุ๊กมีความสะดวกรวดเร็ว รวมถึง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในด้านสังคม และด้านความบันเทิงมากด้วย

## อาวุโส โซไซตี้



ภาพที่ 3 เว็บไซต์อาวุโสโซไซตี้สำหรับผู้สูงอายุ

“อาวุโสโซไซตี้” เป็นแพลตฟอร์มที่นำเสนอข้อมูลสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ นับเป็น “One Stop Contents Provider สำหรับผู้สูงอายุ” ถูกคิดค้นมาเพื่อเป็นช่องทางในการนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน อีกทั้งเป็นสื่อกลางการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้องและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ทุกที่ทุกเวลา เป็นการสร้างคุณค่าเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้แบ่งปันความรู้ สื่อสารแสดงความรู้สึกและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนสูงอายุในสังคมอย่างเป็นอิสระผ่านทาง Platform ต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และไลน์ โดยอาวุโสโซไซตี้ มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านข่าวสาร เช่น ประเด็นร้อนต่าง ๆ ในสังคมที่มีผลกระทบต่อผู้สูงอายุโดยเฉพาะด้านสุขภาพ คัดสรรข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้เท่านั้นและเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในยุคปัจจุบัน ด้านไลฟ์สไตล์ : นำเสนอคอนเทนต์ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในยุคปัจจุบันเพื่อให้อัตนภาพการใช้ชีวิตในโลกแห่งสังคมออนไลน์ และ Thailand 4.0 ได้อย่างมีความสุข ด้านการเงิน : แนะนำวิธีการบริหารจัดการด้านการเงินและเคล็ดลับต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจัดสรรด้านการเงินได้อย่างลงตัว ด้านครอบครัว : นำเสนอบทความที่แนะนำและช่วยแก้ไขความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่เข้าใจกันของคนภายในครอบครัวหรือจากความแตกต่างระหว่างวัยเพื่อให้ทุกคนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างแฮปปี้ที่สุด โดยกลุ่มเป้าหมายของอาวุโสโซไซตี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้สูงวัยที่ต้องการหาข้อมูลต่าง ๆ ที่น่าเชื่อถือได้รวมทั้งข้อมูลที่ไม่ว่าถามผู้อื่น 2) กลุ่มลูกหลานที่ต้องการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อนำไปดูแลและเทคแคร์ผู้สูงอายุใกล้ตัวได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการจะส่งผ่านข้อมูลให้ทั้งสองกลุ่มนี้จำเป็นต้องใช้การสื่อสารทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ควบคู่กันพร้อมกับการเล่าเรื่องราวผ่าน Infographic เพื่อการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน

ศศิกันต์ วัฒนะจันทร์ ที่ปรึกษาด้านกลยุทธ์ธุรกิจและภาพลักษณ์ บริษัทเจเอ็มคาตาลิสท์ จำกัด องค์กรให้คำปรึกษาด้านการสื่อสารและภาพลักษณ์แก่องค์กรชั้นนำ ผู้คิดค้นและพัฒนา “อาวุโสโซไซตี้” กล่าวถึงแรงบันดาลใจในการจัดทำ 'อาวุโสโซไซตี้' ว่าเกิดจากการที่คนใกล้ตัวได้รับข้อมูลที่ไมถูกต้องผ่านการแชร์ทางไลน์ทำให้เกิดการเข้าใจผิดและก่อให้เกิดการทะเลาะกันโดยมีข่าวสารลวงเป็นต้นเหตุ ดังนั้นจึงได้จัดทำแพลตฟอร์มต่าง ๆ ของ อ่าวโสโซไซตี้ขึ้นเพื่อเป็นคลังความรู้ในหลายๆ ด้านซึ่งคัดกรองความน่าเชื่อถือมาแล้ว

เพื่อยังประโยชน์ให้แก่ผู้สูงอายุอันเป็นที่รักของลูกหลานทุกคน ให้ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและสะดวกสบายขึ้น เปรียบเสมือนเว็บไซต์จากลูกกตัญญูสำหรับผู้สูงอายุสมัยใหม่ที่ทั่วประเทศที่ปกป้องผู้สูงอายุจากการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ในการเข้าถึงข้อมูลที่บิดเบือน อันอาจจะก่อให้เกิดปัญหาด้านความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวอีกด้วย (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 2560)

### หุ่นยนต์ดินสอ



ภาพที่ 4 หุ่นยนต์ดินสอมินิ สำหรับดูแลผู้สูงอายุ

“ดินสอ” หุ่นยนต์สัญชาติไทย ดังไกลระดับโลก เป็นหุ่นยนต์ตัวแรกของโลกที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้สูงอายุเฉพาะด้าน ซึ่งปัจจุบันส่งออกไปจำหน่ายที่ญี่ปุ่น และหลายประเทศในยุโรป โดยเฉลิมพล ปุณโณทก ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ซีที เอเชีย โรบोटิกส์ จำกัด บริษัทผู้พัฒนาและผลิต-จำหน่ายหุ่นยนต์รายแรกในประเทศไทย เล่าว่าครั้งแรกมีแนวคิดจะทำหุ่นยนต์อะไรจะประสบความสำเร็จ และคิดว่าหุ่นยนต์นั้นต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจะดีที่สุด กระทั่งปีเ็งอเดียวทำหุ่นยนต์เพื่อดูแลผู้สูงอายุและด้านบริการ ในที่สุดก็เกิดเป็นหุ่นยนต์นามว่า ดินสอ จักรกลสายพันธุ์ไทยขึ้น และพัฒนาต่อยอดเป็นน้องดินสอมินิ

สิ่งที่สำคัญ คือ ระบบ Artificial Intelligence (AI) หรือปัญญาประดิษฐ์ ที่จะมาเป็นตัวช่วยสั่งการทำงานน้องดินสอมินิให้ดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสามารถ อาทิ ฝ้าและแจ้งเตือน เพื่อป้องกันการล้มของผู้สูงอายุ โดยจะแจ้งไปที่สมาร์ทโฟนผ่านแอปพลิเคชันดินสอ, แพทย์สามารถสอบถามอาการแบบเห็นภาพผ่านหุ่นยนต์ สั่งหั่นกล้องเพื่อดูภาพมุมต่างๆ ได้, มีปุ่มเรียกผู้ดูแลหรือเรียกรถพยาบาลฉุกเฉิน, เตือนให้ทานยา ให้วัดความดัน, มีฟังก์ชันชวนสวดมนต์, ฟังเพลง พร้อมมีเกมฝึกสมองชะลอความจำเสื่อม เป็นต้นหุ่นยนต์ดินสอ ได้รับการพัฒนาจนวันนี้มาถึงดินสอ รุ่น 3 และดินสอมินิ โดยในช่วงปลายปี 2561จะออกน้องดินสอ รุ่น 4 ซึ่งก็มีการพัฒนาฟีเจอร์สุดล้ำเพิ่มเติมมากมาย เช่น การใช้ระบบก๊าซเซ็นเซอร์ ตรวจโรคจากลมหายใจของมนุษย์ เพื่อตรวจโรคมะเร็ง และในอนาคตก็จะคิดฟีเจอร์ที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของร่างกายเป็นหลัก โดยปัจจุบันมีการทำงานร่วมกับภาครัฐ ทีม

แพทย์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน และคาดการณ์ว่าในอีก 5 ปีจากนี้ หุ่นยนต์จะเข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตของมนุษย์มากขึ้น โดยจะมีความเชี่ยวชาญกันเฉพาะด้าน ในส่วนของดินสอก็จะยังคงเน้นเรื่องการดูแลผู้สูงอายุต่อไป (ไทยรัฐฉบับพิมพ์, 2561)

ที่น่าเสนอข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีรวมถึงการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อมาช่วยในการดูแลผู้สูงอายุในยุค 4.0 ให้ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและสะดวกสบายขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

## บทสรุป

ในยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคแห่งการเจริญของเทคโนโลยีที่มีการสื่อสารอย่างรวดเร็วและการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ทันสมัย การดูแลผู้สูงอายุในยุค 4.0 นี้ จึงต้องนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์โดยมีเป้าหมายเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ การใช้เทคโนโลยีจากสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น โลกออนไลน์ หรือเฟสบุ๊ก ทำให้มีการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว คนที่ห่างไกลก็เสมือนได้อยู่ใกล้กัน สำหรับเว็บไซต์ อาวุโสไซท์ ก็เป็นฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุอย่างรอบด้าน และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่และตลอดเวลา นอกจากนี้ หุ่นยนต์ดินสอ ซึ่งเป็นหุ่นยนต์ตัวแรกของโลกที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้สูงอายุ โดยมีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่เป็นตัวช่วยสั่งการทำงานในการดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพได้ตลอด 24 ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีดังกล่าวก็ควรมีความระมัดระวัง ใช้อย่างมีสติรอบคอบ อย่าทำให้คนที่ใกล้ก็เหมือนอยู่ห่างไกลกัน เนื่องจากกัมหน้ำกัมตาเล่นสื่อออนไลน์จนขาดการสื่อสารโดยตรง หรือการสัมผัส เอื้ออาทร ด้วยความเคารพรัก

## เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย*.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย.

กันตพล บรรทัดทอง. (2557). *พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนสูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระของภาควิชาศึกษาศาสตร์ตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีการศึกษา 2557.

ประสพชัย พสุนนท์ และวิกันดา เดชตานนท์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและความพึงพอใจในการใช้เฟซบุ๊กของผู้สูงอายุ*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2561, จาก <https://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789>.

ไทยรัฐฉบับพิมพ์, (2561, 19 พฤษภาคม), ดินสอ หุ่นยนต์สัญชาติไทย...ดังไกลระดับโลก. ไทยรัฐ.

สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2561. จาก <http://www.thairath.co.th/content/1285166>.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. *รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยของมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ พ.ศ. 2559*. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2561. จาก <http://www.thaitgri.org>.



วิศปัติย์ ชัยช่วย. (2560). การใช้ LINE ของผู้สูงอายุ : การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา. สืบค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2561. จาก <https://tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/87705/69201>.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2547). ผู้ดูแลผู้สูงอายุ : การสังเคราะห์องค์ความรู้. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สายฤดี วรกิจโกคาทร และคณะ. “ระบบการดูแลผู้สูงอายุ” ใน ปรับแนวคิดร่วมชีวิตผู้สูงวัย : การทบทวนแนวคิดและองค์ความรู้เบื้องต้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มประชากรสูงอายุ. เครือข่ายนักวิจัย MERIT จาก 5 สถาบันในมหาวิทยาลัยมหิดล.

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, (2560, 6 ธันวาคม), “อาวุโสโซไซตี้” แพลตฟอร์มใหม่ที่นำเสนอทุกประเด็นร้อน. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2561, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/pr/detail/34202>.